

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

14. september 2016

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 500 (Alm. del) af 5. september 2016 stillet efter ønske fra Lisbeth Bech Poulsen (SF)

Spørgsmål

Findes der empirisk belæg for de sammenhænge mellem erhvervsbeskatning og realløn – især sammenhængen mellem beskatning og investeringer – der beskrives på side 115-116 i DK2025, og hvordan stemmer det overens med at investeringerne i Danmark ikke synes at være vokset i de senere år selvom selskabsskattesatsen er sat betydelig ned?

Svar

Nedsættelsen af selskabsskattesatsen fra 25 pct. i 2013 til 22 pct. i 2016 forventes isoleret set at øge investeringerne og derigennem arbejdsproduktiviteten og lønningerne. Der er imidlertid en lang række forhold, der påvirker investeringerne på kort sigt.

De seneste års lave niveau for erhvervsinvesteringerne i Danmark afspejler først og fremmest, at mange virksomheder fortsat har ledig kapacitet som følge af den moderate fremgang i produktionen og den forventede afsætning i kølvandet på afmatningen efter 2008. Samtidig kan moderate lønstigninger have givet virksomhederne en vis tilskyndelse til at udvide deres produktion gennem ansættelse af flere medarbejdere frem for at investere i et større produktionsapparat. Hertil kommer, at den fortsatte usikkerhed om udviklingen i den internationale økonomi kan gøre virksomhederne mere tilbageholdende med at foretage nye investeringer.

Der findes en omfattende empirisk litteratur, der påviser en tæt sammenhæng mellem selskabsskat og investeringer, samt produktivitet og realløn.

Selskabsskattens effekt på tilskyndelsen til at investere kan opgøres på flere måder, når virkningen på investeringer mv. søges estimeret empirisk. En tilgang er at tage udgangspunkt i selskabsskattens virkning på virksomhedernes kapitalomkostninger (den såkaldte usercost, der er et udtryk for virksomhedernes samlede omkostninger ved at investere en lille smule mere). En anden tilgang er at tage afsæt i effektive skattesatser, og estimere en direkte sammenhæng mellem disse og investeringer og kapitalapparat.

I en gennemgang af den empiriske litteratur finder Hassett & Hubbard (2002), at elasticiteten af virksomhedernes efterspørgsel efter kapital mht. prisen på kapital (usercost) sandsynligvis er mellem 0,5 og 1,0.¹ Det indebærer, at virksomhederne vil øge kapitalapparatet med mellem 0,5 og 1,0 pct., når usercost falder med 1 pct. En nedsættelse af selskabsskatten (hvad enten der er tale om en nedsættelse af satsen, lempeligere afskrivningsregler eller andre fradrag) vil reducere kapitalomkostningerne (usercost).

Empirien indikerer endvidere, at investeringsomfanget påvirkes ad to forskellige kanaler. Valget af, i hvilket land en ny virksomhed eller af et givent investeringsprojekt placeres (den såkaldte ekstensive margin), afhænger af skattebyrden på det gennemsnitlige afkast (inkl. evt. mobil overnormal profit) af selskabets samlede investering i landet, som måles ved den gennemsnitlige effektive skattesats (AETR). Når et selskab har valgt, i hvilket land det vil investere, vil det optimale investeringsomfang (på den såkaldte intensive margin) afhænge af den marginale effektive skattesats (METR), som er afgørende for afkastet af at øge investeringerne en lille smule.

Et metastudie af de Mooij & Ederveen (2008) finder, at et fald i METR på 1 pct.-point øger investeringerne på den intensive margin med 0,8 pct., mens et fald i AETR på 1 pct.-point øger investeringerne på den ekstensive margin med 0,65 pct. De to effekter er additive for skatteændringer, der påvirker både METR og AETR.²

Selskabsskatten hæmmer altså investeringerne og reducerer den mængde kapitalapparat, der er til rådighed per beskæftiget. Derigennem reducerer selskabsskatten produktiviteten, og dermed lønningerne og velstandsniveauet.

Empiriske studier tyder på, at lønmodtagerne via investeringsforvriddningen og overvæltning af omkostningerne ved selskabsskatten i output-priserne i praksis bærer mellem 50 og 75 pct. af byrden ved selskabsskatten.

- Desai et al. (2007) estimerede på basis af data for 50 lande for perioden 1989-2004, at mellem 45 og 75 pct. af byrden ved selskabsskatten bæres af lønmodtagerne i form af lavere løn.³
- Hasset og Mathur (2010) fandt, at en stigning i selskabsskattesatsen på 1 pct. reducerer timelønningerne med 0,5-0,6 pct. Hasset og Mathur (2006) fandt desuden, at lønningerne påvirkes mere af selskabsskatten i små lande.⁴ Det er i overensstemmelse med Harberger (2006), der argumenterer, at i små lande,

¹ Se Hassett, K., & R. G. Hubbard (2002), "Tax policy and business investment", in M. Feldstein & A. Auerbach (Eds.), *Handbook of public economics* (Vol. 3, pp. 1293-1343), Amsterdam: North-Holland.

² Se de Mooij, R.A., og S. Ederveen (2008), "Corporate tax elasticities: a reader's guide to empirical findings", *Oxford Review of Economic Policy*, 24(4).

³ Se Desai, M.A., F. Foley & J. Hines (2007). "Labor and Capital Shares of the Corporate Tax Burden: International Evidence", paper prepared for the International Tax Policy Forum and Urban-Brookings Tax Policy Center conference on Who Pays the Corporate Tax in an Open Economy?, 18 December, 2007.

⁴ Se Hasset, K. & A. Mathur (2010), "Spatial Tax Competition and Domestic Wages", Working Paper, december 2010 og Hassett, K., & A. Mathur (2006), "Taxes and wages", American Enterprise Institute Working Paper 128.

der er pristagere på kapital- og varemarkedene, bærer lønmodtagerne mere end den fulde byrde af selskabsskatten.⁵

- Liu og Altshuler (2013) påviser, at variation i den marginale effektive selskabsskat i USA over tid og på tværs af brancher påvirker timelønningerne. Deres estimater viser, at en forøgelse af selskabsskatteprovenuet med 1\$ reducerer lønningerne med omkring 60 cent.⁶
- I et nyere studie udnytter Fuest et al. (2015) variation i lokale selskabsskattesatser i Tyskland til at estimere overvæltning af selskabsskatten i lønningerne. De viser, at en stigning i selskabsskatten på 1 euro reducerer lønningerne med 56 cent. For virksomheder med lokal lønfastsættelse, hvor effekterne på lønningerne kan forventes at indtræffe hurtigere, fandt de en markant større overvæltning; nemlig at en stigning i selskabsskatten på 1 euro reducerer lønningerne med 1,21 euro. I et andet studie fandt Fuest et al. (2013) med en lignende metode, at en stigning i selskabsskatten på 1 euro reducerer timelønningerne med 77 cent.⁷
- Arulampalam et al. (2012) viste på baggrund af mikrodata for selskaber i 9 europæiske lande, at 49 pct. af byrden ved selskabsskatten bliver overvæltet på lønmodtagerne. Arulampalam et al. pointerer, at dette kun omfatter den direkte effekt på lønninger, mens indirekte virkninger via priser og øget produktivitet ikke er inkluderet i deres estimat.⁸

En overvæltningsgrad på 50-75 pct. skal endvidere ses i lyset af, at en del af selskabsskatteprovenuet vedrører immobil overnormal profit, hvor skatten ikke forvrider investeringsbeslutningen. For den del af selskabsskatteprovenuet, der udgøres af lokalitetsspecifik overnormal profit, må det forventes, at ejerne bærer byrden. Det må derfor forventes, at lønmodtagerne bærer en større andel af byrden fra den del af selskabsskatten, der ikke er profit (normalafkastet).

Et fradrag for normalafkastet af egenkapitalen (ACE), som foreslået i *Et stærkere Danmark – Vækst 2016*, er målrettet den del af selskabsskatten, der påvirker investeringsbeslutningen. Ved et normalafkastfradrag opnås derfor fortsat et provenu fra beskatningen af lokalitetsspecifik overnormal profit (rents).

Et fradrag for normalafkastet af egenkapitalen (ACE) kan i princippet helt eliminere forvriddningen af selskabernes realinvesteringer og vil øge multinationale selskabers tilskyndelse til at placere investeringer i Danmark.⁹

⁵ Se Harberger, A. C. (2006), "Corporation Tax Incidence: Reflections on What is Known, Unknown and Unknowable", in: John W. Diamond and George R. Zodrow (eds.): *Fundamental Tax Reform: Issues, Choices, and Implications*, Cambridge: MIT Press.

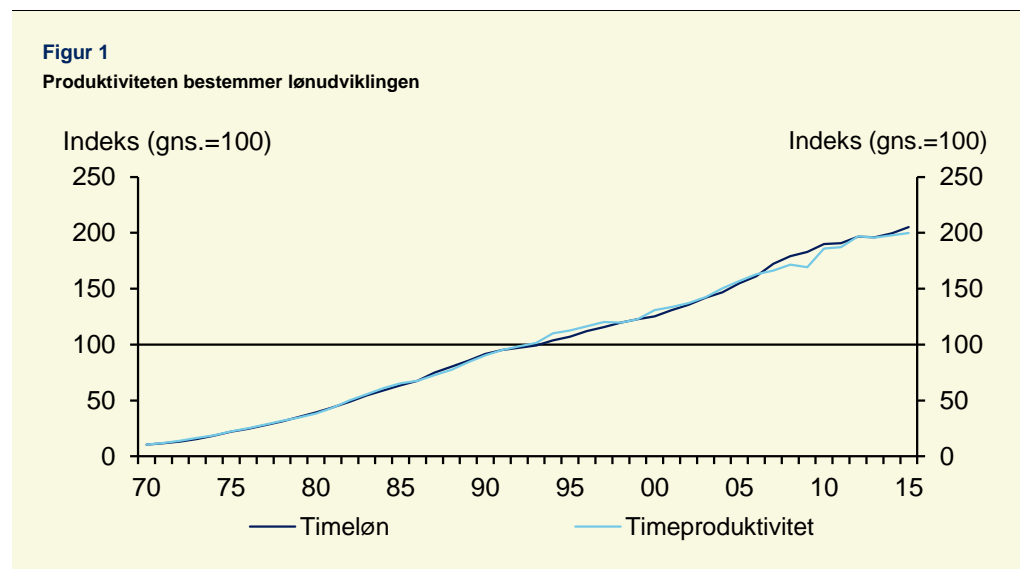
⁶ Se Liu, L. & R. Altshuler (2013), "Measuring the Burden of the Corporate Income Tax Under Imperfect Competition", *National Tax Journal*, vol. 66(1), pp. 215-37.

⁷ Se Fuest, C., A. Peichl & S. Sieglöch (2015), "Do higher corporate taxes reduce wages? Micro Evidence from Germany", IZA Discussion Paper No. 9609 og Fuest, C., A. Peichl & S. Sieglöch (2013), "Do higher corporate taxes reduce wages? Micro Evidence from Germany", IZA Discussion Paper No. 7390.

⁸ Se Arulampalam, W., M. P. Devereux, & G. Maffini (2012), "The direct incidence of corporate income tax on wages", *European Economic Review*, vol. 56(6), pp. 1038-1054.

⁹ Se fx de Mooij, R.A. (2012), "Tax Biases to Debt Finance: Assessing the Problem, Finding Solutions", *Fiscal Studies*, vol. 33(4), pp. 489-512 og Griffith, R., J. Hines, og P.B. Sorensen (2010), "International Capital Taxation", *Dimensions of Tax*

Indførelse af et ACE-fradrag vil således føre til et markant løft i investeringerne i Danmark. Når investeringerne stiger permanent, stiger kapitalapparatet også.¹⁰ Det større kapitalapparat vil øge arbejdsproduktiviteten og dermed timelønningerne i den private sektor. Der er en meget tæt sammenhæng mellem produktivitet og timelønningerne i den private sektor, jf. figur 1.

Anm.: Timelønnen er beregnet som lønsum pr. præsteret arbejdstime i den private sektor. Timeproduktiviteten er beregnet som BVT i løbende priser pr. præsteret arbejdstime i den private sektor.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Via reguleringen af lønningerne for offentligt ansatte og satsreguleringen af overførselsindkomsterne, kommer velstandsstigningen alle i samfundet til gode.

Det vurderes, at ACE-fradraget øger investeringerne markant frem mod 2025. Den afledte stigning i arbejdsproduktiviteten vurderes at øge lønsummen i den private sektor med knap 8 mia. kr. (2017-niveau) frem mod 2025. Det svarer til en lønstigning på godt 3.600 kr. før skat pr. beskæftiget. En typisk LO-familie skønnes at opnå en fremgang i rådighedsbeløbet på 3.800 kr.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen
Finansminister

Design: the Mirrlees Review, J. Mirrlees, S. Adam, T. Besley, R. Blundell, S. Bond, R. Chote, M. Gammie, P. Johnson, G. Myles and J. Poterba (eds), ISBN: 978-0-19-955375-4, Oxford University Press, April 2010, for en gennemgang af virkningerne af ACE.

¹⁰ Når kapitalapparatet øges, stiger afskrivningerne også. Kapitalapparatet når et nyt langsigtet niveau, når afskrivningerne igen svarer til det højere investeringsniveau.